

N:o 76.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 19 Maj 1874.
— — — — Andra Kammaren den 19 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående förändringar i villkoren för tillverkning och försäljning af bränvin.

(Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 7 samt Memorial N:is 9 och 10).

S. A. K.

I afseende å nu gällande författningar angående villkoren för tillverkning och försäljning af bränvin har Riksdagen, efter pröfning af de i fråga härom vid Riksdagen förekomna framställningar, ansett följande förändringar nu böra vidtagas, nemligen i

A) *Förordningen angående villkoren för tillverkning af bränvin.*

Enär det i § 23 mom. 3 förekommande stadgande, att kontrollör skall anvisas bostad å det ställe, der bränvinstillverkning eller destillering utöfvas, ehuru i regeln fullkomligt riktigt och ändamålsenligt, likväl i vissa särskilda fall kan medföra olägenheter, hvilket jemväl uppgifvits hafva inträffat, har Riksdagen, till undvikande häraf och särskildt med afseende på föreskriften att kontrollören kan hafva uppsigt öfver 2 eller 3 brännerier, ansett lämpligt, att mindre afvikelser från nyssberörda regel kunna, efter särskild framställning derom, af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande medgifvas, samt fördenskull ått § 23 mom. 3 uti förevarande förordning gifvit följande lydelse:

Bih. till Riksd. Prot. 1874. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 12 Häft.

Dessutom erhåller han af bränvinstillverkaren utan ersättning kost och ett eget möbleradt, eldadt och städadt boningsrum å det ställe, der bränvinstillverkning eller destillering utöfvas; dock må Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, då framställning derom göres, ega att beträffande bostadens läge medgifva de mindre afvikelser han pröfvar skäligt.

Då den påföljd, hvilken i § 74 af gällande ordningsstadga för bränvinsbrännerierna i riket finnes föreskrifven för den, som vid bränvinstillverkning under sommarmånaderna i sammanhang med pressjästberedning icke tillverkar der stadgadt lägsta belopp pressjäst, nemligen att Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, sedan af inkomna anteckningar öfver jästtillverkningen förhållandet i detta hänseende blifvit utrönt, eger anbefalla att bränvinstillverkningen skall upphöra senast fem tillverkningsdygn efter det, hvar under tillverkaren eller hans ombud derom erhöll förständigande, synts Riksdagen alldeles otillräcklig för att förhindra att bränvinstillverkning, utan afsigt att dervid bereda pressjäst, under sommarmånaderna kommer att utöfvas, helst sedan numera den särskilda afgift af 25 öre för hvarje kanna bränvin, som i sammanhang med pressjästberedning tillverkas under sommarmånaderna, blifvit borttagen, har Riksdagen ansett nödigt, att en särskild ansvarsbestämmelse för en sådan, i författningen ej medgifven bränvinstillverkning stadgas och fördenskull beslutit att i § 40 af gällande förordning angående vilkoren för tillverkning af bränvin skall intagas ett mom. 2 så lydande: Den, som tillverkar bränvin på grund af § 10 utan att samtidigt det i Ordningsstadgan bestamda minsta utbyte af jäst i medeltal erhålles, böte från och med 100 till och med 1,000 Riksdaler.

Som Riksdagen härjemte funnit angeläget vara, att äfven åtgärder vidtagas för att en sådan otillåten bränvinstillverkning under sommarmånaderna, som nyss är nämnt, må kunna afbrytas skyndsammare än som enligt nu gällande föreskrifter blifver fallet, får Riksdagen härmed i underdånighet anhålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes låta vidtaga sådan förändring i Ordningsstadgans föreskrifter, att under sommarmånaderna medgifven bränvinstillverkning må, då uppenbart är att tillverkaren ej har för afsigt att åstadkomma stadgadt utbyte af pressjäst, kunna afbrytas skyndsammare, än som enligt nu gällande föreskrifter kan blifva fallet.

Likaledes och då den i 72 § Ordningsstadgan förekommande föreskrift, att, innan sommartillverkning vid något bränneri må börja, den un-

der nästföregående allmänna tillverkningstid utöfvade bränvinstillverkning skall vara fullt avslutad och alla deraf föranledda afgifter till fullo guldna, icke vidare torde vara erforderlig, sedan den särskilda afgift utaf 25 öre för hvarje kanna bränvin, som i sammanhang med pressjästberedning tillverkas under sommarmanaderna blifvit borttagen, och den olikhet i beskattning för bränvin tillverkadt under den allmänna tillverkningstiden och för bränvin tillverkadt under nämnda månader, hvilken synes hafva föranlett ifrågavarande föreskrift, således icke längre eger rum, finner Riksdagen sig böra hos Eders Kongl. Maj:t underdånigst anhålla, att, som genom borttagande af förenämnde särskilda afgift för tillverkning af bränvin under sommarmanaderna i sammanhang med pressjästberedning någon olagenhet ej vidare synes uppstå deraf att bränvin under tiden för sådan tillverkning fortfarande får å nederlag kvarligga med iakttagande af de därför i så väl tillverkningslagen som Ordningsstadgan föreskrifna villkor, Eders Kongl. Maj:t tacktes låta vidtaga de förändringar i sistnämnda stadga, som för en tillåtelse i berörda hänseende kunna anses nödiga.

B) *Förordningen om villkoren för försäljning af bränvin.*

Med anledning af de flera framställningar, som hos Riksdagen blifvit gjorda om inskränkning i den hittills fria handeln med bränvin till belopp af 15 kannor och derutöfver till förekommande af de talrika missbruk, som vid denna handel förekommit, har Riksdagen, för att på samma gång höja beloppet för den verkliga partihandeln utan att utsträcka gränssorna för minuthandeln och tillämpningen af den därför bestämda försäljningsafgift och derjemte lemna kommunerna möjlighet att i vidsträcktare mån än nu ordna all den bränvinshandel, som kan anses afse den direkta förbrukningen, beslutat sönderdela den nuvarande partihandeln i en större, som skulle blifva fullkomligt fri, och en mindre, för hvars utöfvande särskild rättighet, men ingen försäljningsafgift skulle erfordras; och har gränsen mellan dessa båda slag af partihandel ansetts lämpligen kunna bestämmas till 100 kannor, ett belopp tillräckligt stort för att hindra den vanliga s. k. salningen och tillräckligt litet för att ej försvåra den verkliga partihandeln. Rättigheten till utöfvande af mindre partihandel har gjorts beroende af tillåtelse dels i stad af Stadsfullmaktige eller allmän Rådstufva och å landet af

kommunalstämma dels ock i sista hand af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande.

Då, utom de missbruk Riksdagen afsett att med föreskriften om den mindre partihandeln förebygga, Riksdagens uppmärksamhet fästats å ett annat mindre utbreddt och jemförelsevis nytt missbruk, bestående deruti, att en person, som å ett ställe förvarfvat sig en laglig minuthandels- eller utskänkningsrättighet, på andra orter antager ombud, hvilket af köpare upptager requisitioner å bränvin, anskaffar sådant från nyssberörde till bränvinsförsäljning berättigad person och derefter utlemnar det i önskade kvantiteter till köparne, samt enär, om ett sådant förfarande finge ohämmadt fortgå, den kommunerna nu i försäljningslagen tillförsäkrade rätt att inom sig ordna bränvinsförsäljningen i ordningens och sedlighetens intresse kunde alldeles omintetgöras, har Riksdagen funnit angeläget vara att söka förekomma det nu ifrågavarande missbruket genom en föreskrift, att icke någon innehafvare af bränvinsförsäljningsrättighet får låta genom ombud å annat ställe, än det der han sin försäljningsrätt utöfvar, till köparen utlemna bränvin. Till förekommande deraf, att icke närmaste följderna af detta förbud för säljare att begagna ombud blifver, att den person, som förut uppträdt såsom säljarens ombud, låter göra sig till ombud för köpare, har Riksdagen ansett nödigt att meddela förbud afven för ett sådant ombudskap, hvarvid afsigten blott varit att förebygga missbruk eller ett dylikt ombudskap för allmänhetens räkning och dess drifvande såsom affär, men ingalunda att lägga hinder i vägen för det bitrade vid varuanskaffning, som enskilda personer kunna lemna hvarandra.

Enär Riksdagen vid intagande i författningen af de föreskrifter, som med anledning af dess beslut rörande så väl den mindre partihandeln som förbuden mot begagnande af ombud vid bränvinshandel påkallas, velat undvika rubbning af författningens paragrafföljd, har en omarbetning af de tre första paragraferna och en uppflyttning af den 4:de i nu gällande förordning om vilkoren för bränvinsförsäljning ägt rum, och det är med anledning häraf samt hvad i öfrigt här ofvan blifvit anfördt, som Riksdagen för sin del beslutat att å §§ 1, 2, 3, 4, 7 och 14 i berörda förordning gifva den förändrade lydelse bilagde författningsförslag utvisar.

Åtskilliga i nu gällande förordning förekommande föreskrifter angående minuthandel med och utskänkning af bränvin har Riksdagen funnit böra göras gällande jemväl i fråga om den mindre partihandeln samt af denna anledning vidtagit de förändringar i §§ 6, 21, 26, 31 och 37, som af bifogade författningsförslag synas.

Som de i § 17 föreskrifna lägsta kannetal, som för beräkning af skatten för minuthandel med eller utskänkning af bränvin må antagas, nem-

ligen 800 kannor för stad och 400 kannor för landet, synts alltför lågt tilltagna, enär, såsom allmänt är känt, så ringa belopp bränvin antagligen icke af någon minuthandlare eller krögare under året försäljas, har Riksdagen, särskildt med afseende derpå att i följd af den inskränkning i den fria partihandeln som vidtagits, sannolikt en del bränvin, som förr afyttrats genom sådan handel, kommer att framdeles försäljas genom minuthandel eller utskänkning, bestämt en förhöjning i ofvanberörda kannetal till 1,200 kannor för stad och 600 kannor för landet, samt i följd häraf gifvit åt § 17 den i författningsförslaget intagna lydelse.

Uti 41 och 45 §§ har Riksdagen endast vidtagit sådana förändringar, som dels med afseende å föreskrifterna om den mindre partihandeln dels ock med anledning af det stadgade förbudet mot begagnande af ombud vid bränvinshandel påkallats, samt med afseende å dessa förändringar funnit en omflyttning af momenten i förstnämnda § lämplig, allt på sätt författningsförslaget närmare utvisar.

Det i § 42 förekommande stadgande att, om den, som till minuthandel med bränvin berättigad är, andra gången beträdes med olofflig utskänkning, han skall vara nämnda sin handelsrättighet förlustig, har Riksdagen velat utsträcka till dem, som har rättighet till mindre partihandel, om han andra gången beträdes med olofflig minuthandel eller utskänkning, och derom intagit stadgande i ett mom. 2 af denna § i författningsförslaget.

Slutligen föranledes af ändringarne i §§ 3 och 4 en förändring i hänvisningen uti § 47 från "§ 4" till § 3, sasom i författningsförslaget finnes iakttaget.

Med anmälan af de utaf Riksdagen sålunda beslutade förändringar i så väl förordningen angående villkoren för tillverkning som den angående villkoren för försäljning af bränvin, får Riksdagen i underdånighet anhålla, det Eders Kongl. Maj:t, med godkännande af desamma, täcktes låta utfärda författningar i dessa ämnen, att gälla till allmän efterrättelse.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 19 Maj 1874.

F ö r s l a g

till

Förordning angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker.

§ 1.

Bränvin må ej till mindre belopp än 100 kannor säljas af annan än den, som, på sätt i denna förordning sags, innehar eller förvärfvat rätt till mindre partihandel eller minuthandel med eller utskänkning af bränvin.

§ 2.

Vid mindre partihandel vare minsta tillåtna försäljningsbeloppet 15 kannor och vid minuthandel $\frac{1}{2}$ kanna, och må hvad vid handel, hvarom i denna och föregående § sags, såldt blifvit icke i mindre belopp än det minsta, som i hvardera fallet säljas må, utlemnas eller mellan flere köpare fördelas; ej heller får något af det sålda å försäljningsstället förtäras.

§ 3.

Den, som erhållit rättighet att idka utskänkning af bränvin, må sälja huru litet belopp som helst, och må detta å stället förtäras eller derifrån afhentas.

Å utskänkningsställe skall mat alltid vara att tillgå.

§ 4.

Ej må någon tillhandaga allmänheten med anskaffande af bränvin i mindre belopp än han sjelf eger försälja.

Ej heller må innehafvare af rättighet till försäljning af bränvin låta genom ombud å annat ställe än det, der han sin försäljningsrätt utöfvar, till köparen utlemna bränvin i mindre belopp än 100 kannor.

§ 5.

Rättighet till mindre partihandel eller minuthandel med eller utskänkning af bränvin må ej tilldelas annan än den, som har god frejd, gjort sig känd för ordentlighet, kan försvarligt skriva och räkna samt prövas i öfrigt tjenlig vara.

Den, som — — — — — utskänkning af bränvin.

§ 7.

I stad skall — — — — — tilländalöper.

I sammanhang dermed — — — — — dermed anses nödig.

Kongl. Maj:ts Befallningshafvande — — — — — äro ense.

Rättighet till mindre partihandel med bränvin i stad sökes hos stadsfullmäktige eller, der sådane ej finnas, hos allmän rådstufva för ett år i sender. Ansökning till erhållande af sådan rättighet, innehållande jemväl uppgift om stället för den ifrågasatta handelns utöfvande, ingifves inom utgången af Juni månad till magistraten, som inom fjorton dagar derefter öfverlemnar ansökningen jemte eget utlåtande till stadsfullmäktige eller allmänna rådstufvan. Afslås ansökningen af stadsfullmäktige eller allmänna rådstufvan, då skall dervid förblifva. Bifalles åter ansökningen, insändas handlingarne jemte stadsfullmäktiges eller allmänna rådstufvans protokoll till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som i frågan fattar beslut och, så fort ske kan, gifver det magistraten till känna.

§ 8.

§ 14.

Vill någon — — — — — till känna.

Der fråga — — — — — stadgadt är.

Rättighet till mindre partihandel med bränvin i socken å landet sökes hos kommunalstämman för ett år i sender. Ansökning till erhållande af sådan rättighet, innehållande jemväl uppgift om stället för den ifrågasatta handelns utöfvande, ingifves inom första hälften af Juli månad till

kommunalnämndens ordförande, som före slutet af samma månad öfverlemnar ansökningen jemte kommunalnämndens yttrande deröfver till ordföranden i kommunalstämman. Denna sammankallar härefter medelst pålysning två söndagar å rad, för ärendets pröfning kommunalstämma, hvilken skall hållas inom Augusti månads utgång. Afslår kommunalstämman ansökningen, då skall dervid förblifva. Bifalles åter ansökningen, insände ordföranden inom tre veckor från det stämman blifvit hållen handlingarne jemte kommunalstämmoprotokollet till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som i frågan fattar beslut och, så fort ske kan, gifver det kommunalnämndens ordförande till känna.

§ 15.

---

§ 17.

Vid beräkning, som är i § 8 för stad föreskrifven, må kannetal icke sättas för minuthandels- eller utskänkingsställe under 1,200 och vid beräkning, som är i § 12 för gästgifveri å landet föreskrifven, icke under 600 kannor. Ej heller får auktionsanbud, som enligt § 10 eller § 15 för hvartdera slaget af handel antages, understiga i stad 1,200 eller å landet 600 kannor.

§ 18.

---

§ 21.

För viss tid beviljad eller på auktion inropad rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin må ej på annan person öfverlåtas, utan att denne i stad af magistrat eller å landet af kommunalnämnd prövas tjenlig och i öfrigt behörig. Rättighet till mindre partihandel med bränvin må ej heller på annan person öfverlåtas, utan att i stad stadsfullmäktige eller allmän rådstufva och å landet kommunalstämma dertill lemnat bifall.

Öfverlåtelse — — — — — rätt.
 Bolag i stad — — — — — eller afslå.
 Afider den — — — — — och i öfrigt behörig.
Afider

Afider den, som innehar rättighet till mindre partihandel med bränvin, må sterbhusdelegarne fortsätta rörelsen till försäljningsårets slut under vilkor att för rörelsens utöfvande ställes lämplig person, som i stad af stadsfullmäktige eller allmän rådstufva och å landet af kommunalstämma godkännes.

§ 22.

---

§ 26.

Mindre partihandel äfvensom minuthandel med och utskänkning af bränvin vare, äfven då den för öfrigt medgifven är, icke tillåten senare å dag än till klockan 10 på aftonen; egande dock vederbörande embetsmyndighet, der särskilda omständigheter föranleda behof af försäljningstidens inskränkning eller utsträckning, att derom förordna.

Skulle — — — — — föreskrift.

Förekomma å gästgifveri eller annat utskänkingsställe eller å ställe, der minuthandel eller mindre partihandel utöfvas, vid särskilda tillfällen oordningar af den art, att innehafvaren af rättigheten icke kan anses fortfarande ega den för densammas utöfvande erforderliga frejd, ordentlighet eller öfriga egenskaper eller har någon af de enligt § 23 meddelade utskänkingsrättigheter visat sig föranleda störande oordningar, må Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, på anmälan i stad af magistraten eller stadsfullmäktige och på landet af socknens eller angränsande sockens kommunalnämnd, efter vederbörlig undersökning ega att förenämnda rättighet inskränka eller indraga, eller ock innehafvaren derifrån skilja; dock ege innehafvare af utskänkings- eller minuthandelsrättighet i sådant fall att af redan erlagd utskänkings- eller minuthandelsafgift återfå så stor del, som motsvarar den tid, hvarunder rättigheten ej utöfvats.

§ 27.

---

§ 31.

Den, som eger rättighet till mindre partihandel eller minuthandel med eller utskänkning af bränvin, vare förbjudet att, äfven utan betalning, utlemna sådan vara vid tillfälle då försäljningsrätten ej utöfvas får.

§ 32.

§ 37.

Med undantag af den i § 35 meddelade föreskrift om bränvinets rening och styrka, skall hvad i denna förordning är stadgad om mindre parti-handel eller minuthandel med eller utskänkning af bränvin gälla äfven för sprit samt andra brända eller destillerade, in- eller utländska, spirituösa drycker, äfvensom för drycker hvilka äro dermed tillagade.

§ 38.

§ 41.

Den, som genom mindre parti-handel, minuthandel eller utskänkning föryttrar bränvin utan att i stadgad ordning hafva dertill förvärfvat rättighet, eller som, på sätt i § 2 sägs, mellan flere köpare fördelar bränvin, eller, mot föreskriften i § 4 mom. 1, tillhandagår med anskaffande af bränvin, böte första gången från och med 30 till och med 60 R:dr, andra gången från 60 till och med 120 R:dr och tredje gången från 120 till och med 240 R:dr. Den, som fjerde gången eller oftare med sådan förbrytelse beträdes, dömes till fängelse från och med två månader till och med ett år.

Dessutom vare det i försäljningsrummet befintliga bränvin till och med 60 kannor tillika med kärl, som för dess afhemtning tjenliga äro, underkastade beslag och förbrutna.

Förbrytaren varde derjemte dömd att, då olofflig minuthandel eller utskänkning egt rum, utgifva minuthandels- eller utskänkningssafgift för det kannetal, som efter hvad utredas kan blifvit föryttradt, dock ej under det belopp, som svarar mot en fjerdedel af hvad, enligt de i §§ 17 och 18 stadgade grunder, för år minst utgå bör.

Har förbrytelse, hvarom i denna paragraf sägs, skett å sön- eller helgedag, ökas straffet med böter från 15 till och med 30 R:dr.

§ 42.

Om den, som till minuthandel med bränvin berättigad är, andra gången beträdes med olofflig utskänkning, vare han tillika denna sin handelsrättighet förlustig.

Lag samma vare, om den, som är berättigad till mindre partihandel med bränvin, andra gången beträdes med olofflig minuthandel eller utskänkning.

---

§ 43.

---

§ 45.

Idkar någon mindre partihandel eller minuthandel med eller utskänkning af bränvin å annat ställe än dertill uppgifvet är, eller begagnar någon, mot hvad i § 4 mom. 2 stadgadt är, ombud för bränvins utlemnande å annat ställe, än der han sin försäljningsrätt utöfvar, eller tillåter den, som icke är till utskänkning berättigad, att, då han i parti eller genom minuthandel säljer bränvin, något af det sålda på försäljningsstället förtäres eller afhemtas i mindre belopp än han är berättigad att föryttra, eller förbryter sig den, som till mindre partihandel eller minuthandel med eller utskänkning af bränvin berättigad är, mot § 25 mom. 1 eller 2, § 28 mom. 2 eller 4 eller § 31, böte första gången från och med 30 till och med 60 R:dr samt andra gången från 60 till och med 120 R:dr och vare dessutom andra gången sin rätt till mindre partihandel eller minuthandel eller utskänkning förlustig. Lag samma — — — — — § 28 mom. 3.

Öfverträdes det förbud — — — — — enligt § 41.

§ 46.

---

§ 47.

Förbrytelse mot § 3 mom. 2, § 22, § 28 mom. 1, §§ 29, 30, 35, 38, 39 eller 40 straffes med böter från och med 10 till och med 50 R:dr.

Då förbrytelse — — — — — och förbrutet.

§ 48.
